TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. liepos 4 d.*

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Paslaugos vidaus rinkoje – Direktyva 2006/123/EB – 15 straipsnis – SESV 49 straipsnis – Įsisteigimo laisvė – Architektų ir inžinierių honoraras už planavimo paslaugas – Minimalūs ir maksimalūs tarifai“

Byloje C-377/17

dėl 2017 m. birželio 23 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama W. Mölls, L. Malfernari ir H. Tserepa-Lacombe,

ieškovė,

prieš

Vokietijos Federacinę Respubliką, iš pradžių atstovaujamą T. Henze ir D. Klebs, vėliau D. Klebs,

atsakovę,

palaikomą

Vengrijos, atstovaujamos Z. Fehér, G. Koós ir M. M. Tátrai,

įstojusios į bylą šalies,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Vilaras, ketvirtosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai L. Bay Larsen, S. Rodin (pranešėjas) ir N. Piçarra,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. lapkričio 7 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2019 m. vasario 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad palikusi galioti privalomus architektų ir inžinierių tarifus Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 49 straipsnį ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006, p. 36) 15 straipsnio 1 dalį, 2 dalies g punktą ir 3 dalį.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

2 Direktyvos 2006/123 40 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Svarbių visuomenės interesų [Privalomųjų bendrojo intereso pagrindų], kurie minimi tam tikrose šios direktyvos nuostatose, sąvoka išsivystė su Sutarties 43 ir 49 straipsniais susijusioje Teisingumo Teismo praktikoje ir gali būti vystoma toliau. Teisingumo Teismo praktikos pripažįstama samprata [sąvoka] apima bent tokias sritis: <…> paslaugų gavėjų apsauga; <…> aplinkos ir miesto aplinkos apsauga, įskaitant miestų ir teritorijų planavimą; <…> intelektinės nuosavybės apsauga; kultūros politikos tikslai, <…>.“

3 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva taikoma valstybėje narėje įsisteigusių teikėjų teikiamoms paslaugoms.“

4 Tos direktyvos 15 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės patikrina, ar pagal jų teisės sistemą taikomi kurie nors 2 dalyje išvardyti reikalavimai, ir užtikrina, kad visi tokie reikalavimai atitiktų 3 dalyje nustatytas sąlygas. Valstybės narės pakeičia savo įstatymus ir kitus teisės aktus taip, kad jie atitiktų minėtas sąlygas.

2. Valstybės narės patikrina, ar pagal jų teisės sistemą teisei teikti paslaugas ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui taikomas kuris nors iš šių nediskriminacinių reikalavimų:

<…>

g) minimalūs ir (arba) maksimalūs tarifai, kurių paslaugų teikėjas turi laikytis;

<…>

3. Valstybės narės patikrina, kad 2 dalyje nurodyti reikalavimai atitiktų šias sąlygas:

a) nediskriminavimas: reikalavimai neturi būti tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuojantys pagal pilietybę arba pagal įmonės registruotos buveinės vietą;

b) būtinybė: reikalavimai turi būti pateisinami svarbiais visuomenės interesais [privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais];

c) proporcingumas: reikalavimai turi būti tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, jais neturi būti reikalaujama daugiau negu reikia tam tikslui pasiekti, ir tokių reikalavimų turi būti neįmanoma pakeisti kitomis, mažiau ribojančiomis priemonėmis, kuriomis būtų pasiektas toks pat rezultatas.

<…>

5. Abipusio vertinimo ataskaitoje, numatytoje 39 straipsnio 1 dalyje, valstybės narės nurodo:

a) reikalavimus, kuriuos jos ketina išlaikyti, ir priežastis, dėl kurių jos mano, kad tie reikalavimai atitinka 3 dalyje nustatytas sąlygas;

b) reikalavimus, kurie buvo panaikinti arba sušvelninti.

6. Nuo 2006 m. gruodžio 28 d. valstybės narės nenustato jokių naujų 2 dalyje minėto pobūdžio reikalavimų, jeigu tokie reikalavimai neatitinka 3 dalyje nustatytų sąlygų.

<…>“

Vokietijos teisė

5 Architektų ir inžinierių tarifus reglamentuoja 2013 m. liepos 10 d. *Honorarordnung für Architekten und Ingenieure* (Nutarimas dėl honorarų už architektų ir inžinierių paslaugas tvarkos) (*BGBl*. I, p. 2276, toliau – HOAI).

6 HOAI 1 straipsnis suformuluotas taip:

„Šiuo nutarimu nustatomos architektų ir inžinierių (užsakymą priimančių asmenų), kurių pagrindinė buveinė yra Vokietijoje, atlyginimo už pagrindines paslaugas skaičiavimo taisyklės, jei šios pagrindinės paslaugos nurodytos šiame nutarime ir yra teikiamos iš Vokietijos teritorijos.“

7 HOAI 3 straipsnyje numatyta:

„1. Honorarai už pagrindines teritorijų planavimo, projektų rengimo ir specialistų atliekamo planavimo paslaugas privalomai reglamentuojami šio nutarimo 2–4 dalyse. Honorarai už konsultavimo paslaugas, nurodytas 1 priede, privalomai nereglamentuojami.

2. Pagrindinės paslaugos, kurios paprastai būtinos tinkamam įgaliojimų vykdymui, yra įtrauktos į paslaugų aprašus. Paslaugų aprašai pagal 2–4 dalis yra suskirstyti paslaugų etapais.

3. Šiame nutarime reglamentuojamų konkrečių paslaugų aprašuose ir jų prieduose nurodytų konkrečių paslaugų sąrašas nėra baigtinis. Dėl konkrečių paslaugų taip pat galima susitarti sudarant paslaugų aprašus ir nustatant paslaugų etapus, kuriems jos nėra priskirtos, jeigu tai nėra pagrindinės paslaugos. Dėl honoraro už konkrečias paslaugas galima laisvai susitarti.

4. Visais atvejais turi būti atsižvelgiama į honoraro už tam tikrą paslaugą ekonominį adekvatumą.“

8 HOAI 7 straipsnyje nurodyta:

„1. Honoraras nustatomas rašytiniu susitariančiųjų šalių susitarimu, kuris sudaromas pateikiant užsakymą ir laikantis minimalių ir maksimalių šiuo nutarimu nustatytų tarifų.

2. Jeigu tinkamos finansuoti išlaidos arba nustatytos sritys nepatenka į šio nutarimo honorarų lentelėje nustatytas ribas, dėl honoraro galima laisvai susitarti.

3. Minimalios šiame nutarime nustatytos sumos rašytiniu susitarimu gali būti sumažintos išimtiniais atvejais.

4. Maksimalios šiame nutarime nustatytos sumos rašytiniu susitarimu gali būti viršytos tik esant ypatingoms ar neįprastai ilgos trukmės pagrindinėms paslaugoms. Šiuo atveju neatsižvelgiama į aplinkybes, į kurias jau buvo atsižvelgta klasifikuojant pagal nustatyto honoraro ribas ar nustatant minimalias ir maksimalias sumas.“

9 HOAI 2–4 dalyse, kurios minimos šio nutarimo 3 straipsnio 1 dalyje, pateikiamos išsamios nuostatos, susijusios su minimaliomis ir maksimaliomis sumomis už teritorijų planavimą, projekto rengimą ir specialisto atliekamą planavimą. Kai kuriomis iš šių nuostatų leidžiama ypatingais atvejais sumažinti minimalius tarifus pagal šio nutarimo 7 straipsnio 3 dalį.

10 HOAI 44 straipsnio 7 dalyje numatyta:

„Jeigu išlaidos planuojant inžinerinius objektus, kurie apima didelę teritoriją ir statomi tapačiomis konstravimo sąlygomis, yra neproporcingos apskaičiuotam honorarui, taikoma 7 straipsnio 3 dalis.“

11 HOAI 52 straipsnio 5 dalyje nustatyta:

„Jeigu išlaidos planuojant atraminius inžinerinius objektus, kurie apima didelę teritoriją ir statomi tapačiomis konstravimo sąlygomis, yra neproporcingos apskaičiuotam honorarui, taikoma 7 straipsnio 3 dalis.“

12 HOAI 56 straipsnio 6 dalyje nurodyta:

„Jeigu išlaidos planuojant techninę inžinerinių objektų įrangą, kuri apima didelę teritoriją ir statoma tapačiomis konstravimo sąlygomis, yra neproporcingos apskaičiuotam honorarui, taikoma 7 straipsnio 3 dalis.“

Ikiteisminė procedūra

13 Įvertinusi, kaip laikomasi Direktyvos 2006/123, Komisija surengė dvišalius susitikimus su tam tikromis valstybėmis narėmis, visų pirma dėl nacionalinės teisės aktuose numatytų privalomų tarifų. Šiomis aplinkybėmis Komisija pradėjo procedūrą „ES Pilot“; 2015 m. kovo 10 d. Vokietijos Federacinė Respublika, siekdama pateisinti HOAI nuostatas dėl architektų ir inžinierių tarifų, pateikė savo poziciją.

14 2015 m. birželio 18 d. oficialiu pranešimu Komisija atkreipė Vokietijos valdžios institucijų dėmesį į tai, kad su tarifais susijusios HOAI nuostatos gali pažeisti Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 1 dalį, 2 dalies g punktą ir 3 dalį, taip pat SESV 49 straipsnį.

15 2015 m. rugsėjo 22 d. raštu Vokietijos Federacinė Respublika ginčijo jai pateiktus kaltinimus. Ji teigė, kad HOAI neriboja įsisteigimo laisvės ir, netgi jei taip būtų, galimas tokio pobūdžio apribojimas būtų pateisinamas privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais. Ji taip pat pažymėjo, kad aptariamomis nacionalinėmis nuostatomis reglamentuojami tik vidaus atvejai, kurie negali būti vertinami atsižvelgiant į Direktyvą 2006/123 ir SESV 49 straipsnį.

16 2016 m. vasario 25 d. Komisija pateikė pagrįstą nuomonę, kurioje pakartojo argumentus, išdėstytus oficialiame pranešime. Ji paragino šią valstybę narę per du mėnesius nuo šios nuomonės gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta. 2016 m. gegužės 13 d. Vokietijos Federacinė Respublika atsakė į tą pagrįstą nuomonę nurodžiusi, kad ir toliau laikosi savo argumentų.

17 Manydama, kad Vokietijos Federacinė Respublika nesiėmė veiksmų pažeidimui, kuriuo kaltinama, pašalinti, Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

18 2017 m. lapkričio 7 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu Vengrijai buvo leista įstoti į bylą palaikyti Vokietijos Federacinės Respublikos reikalavimų.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

19 Visų pirma Komisija tvirtina, kad HOAI įtvirtintas įsisteigimo laisvės, kuri užtikrinama SESV 49 straipsniu ir Direktyva 2006/123, apribojimas. Ji mano, kad šis teisės aktas, kuriuo nustatoma minimalių ir maksimalių architektų ir inžinierių teikiamų paslaugų tarifų sistema, sudaro kliūčių naujiems paslaugų teikėjams iš kitų valstybių narių patekti į Vokietijos rinką. Šiuo klausimu ji teigia, kad dėl HOAI apribojamos galimybės tiems, kuriems sunkiau Vokietijos rinkoje rasti klientų, siūlyti lygiavertes paslaugas toms, kurias siūlo Vokietijoje jau įsisteigę teikėjai, mažesnėmis kainomis nei numatytos pagal privalomus tarifus arba geresnes paslaugas didesnėmis už maksimalius tarifus kainomis.

20 Ši institucija mano, kad Vokietijos architektų ir inžinierių siūlomų paslaugų gausa neturi įtakos aptariamų įsisteigimo laisvės apribojimų egzistavimui. Šiuo klausimu ji tvirtina, kad Direktyvos 2006/123 15 straipsnyje nėra nuorodos į situaciją rinkoje ir kad Teisingumo Teismas 2006 m. gruodžio 5 d. Sprendime *Cipolla ir kt.* (C-94/04 ir C-202/04, EU:C:2006:758) pripažino, kad minimalių advokatų honorarų nustatymas yra paslaugų teikimo laisvės apribojimas, nors tuo atveju rinkoje buvo ypač didelis advokatų skaičius.

21 Ji taip pat teigia, kad nors HOAI reglamentuoja architektų ir inžinierių paslaugų teikimo tvarką, jis dėl savo poveikio sudaro kliūčių patekti į pačią rinką.

22 Be to, iš Direktyvos 2006/123 2 straipsnio 1 dalies formuluotės Komisija daro išvadą, kad ji taip pat taikoma vien vidaus situacijoms.

23 Antra, Komisija mano, kad HOAI esantys įsisteigimo laisvės ribojimai negali būti pateisinami Vokietijos Federacinės Respublikos nurodytais privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais.

24 Pirma, Komisijos nuomone, siekis išlaikyti aukštą paslaugų lygį šiuo atveju negali pateisinti aptariamo apribojimo. Remiantis 2006 m. gruodžio 5 d. Sprendimu *Cipolla ir kt.* (C-94/04 ir C-202/04, EU:C:2006:758) negalima padaryti išvados, kad Teisingumo Teismas laikė, kad teisėti yra teisės aktai, kurie nustato minimalius tarifus tada, kai rinkoje yra labai daug aptariamos paslaugos teikėjų. Įrodymą, kad tarifai užtikrino šių paslaugų kokybę, turėjo pateikti Vokietijos Federacinė Respublika.

25 Konkrečiai Komisija mano, kad ši valstybė narė turėjo įrodyti, jog atsisakius minimalių tarifų, būtų reikėję nustatyti tokį šių paslaugų kainų lygį, kuris galėtų kelti abejonių dėl paslaugų kokybės. Iš *Eurostato* duomenų matyti, kad Vokietijos architektų paslaugų bendrasis pajėgumų naudojimo lygis yra gerokai aukštesnis nei kitose valstybėse narėse, tačiau nėra jokių įrodymų, kad kitose valstybėse narėse teikiamų paslaugų kokybė būtų prastesnė, nes taikoma mažesnė marža. Be to, Komisija tvirtina, kad HOAI viršija tai, kas būtina nustatytam tikslui pasiekti, nes paslaugų teikėjai, kurie nori jas siūlyti mažesne kaina, palyginti su minimaliais tarifais, neturi galimybės įrodyti, kad atitinka visus nacionalinės teisės aktuose įtvirtintus reikalavimus.

26 Komisija pažymi, kad tai, jog dažnai naudojamasi HOAI numatyta galimybe sudaryti susitarimą dėl statybos išlaidų ir nustatyti mažesnį honorarą nei minimalūs tarifai, nemažinant paslaugų kokybės, sumenkina Vokietijos Federacinės Respublikos argumentus.

27 Antra, Komisija atmeta argumentą, kad vartotojų apsaugos tikslą pašalinant nevienodo vartotojų ir paslaugų teikėjų informuotumo skirtumus galima pasiekti aukštu paslaugų kokybės lygiu, kurį savo ruožtu užtikrintų nustatyti minimalūs tarifai. Komisijos teigimu, šis argumentas pagrįstas klaidinga prielaida, kad tokie tarifai garantuoja teikiamų paslaugų kokybę.

28 Be to, Komisija pažymi, kad Direktyvos 2006/123 22 straipsnis įpareigoja paslaugų teikėjus informuoti paslaugų gavėjus apie paslaugos kainą arba tos kainos apskaičiavimo metodą. Nacionalinės valdžios institucijos galėtų įpareigoti skelbti informaciją apie paprastai taikomas kainas, tai suteiktų duomenų apie praktiką rinkoje. Komisija taip pat pažymi, kad Vokietijos Federacinė Respublika nepaaiškino, kodėl nevienodo informuotumo nėra teikiant konsultavimo paslaugas, kurioms netaikomi HOAI numatyti privalomi tarifai.

29 Ši institucija mano, kad tyrimai, kuriais rėmėsi ta valstybė narė, neįrodo ryšio tarp paslaugų kainų ir jų kokybės. Ji taip pat nurodo, kad iš Vokietijos Federacinės Respublikos pateiktų paaiškinimų negalima suprasti priežasčių, dėl kurių tariamas minimalių tarifų skatinamasis poveikis lemtų tos valstybės narės bendrai apibūdintas pasekmes. Komisija mano, kad 2015 m. lapkričio 5 d. Europos inžinierių rūmų tarybos rašte daroma nuoroda į 2015 m. rugsėjo 26 d. šios tarybos pareiškimą, kuriame teigiamai apibūdinamos sistemos, užtikrinančios vienodą, nuspėjamą ir skaidrų atlygį už tam tikrų rūšių paslaugas, tačiau nenustatančios joms privalomų tarifų sistemos. Komisijos nuomone, remiantis šiuo pareiškimu aišku, jog nustačius mažiau ribojančias priemones nei tos, kurias numato HOAI, būtų galima pasiekti nustatytus tikslus. Ji mano, kad, norint pasiekti numatytą kokybės lygį, turėtų būti priimtos alternatyvios priemonės toms, kurios įtvirtintos HOAI, pavyzdžiui, profesinės kvalifikacijos ir profesinės atsakomybės taisyklės.

30 Trečia, Komisija teigia, kad paslaugų įmonių išlikimo ir tolesnio veiklos tęsimo tikslai ir paslaugų teikėjų pajamos yra vien ekonominio pobūdžio ir nesudaro privalomųjų bendrojo intereso pagrindų.

31 Be to, Komisija mano, kad, priešingai, nei teigia Vokietijos Federacinė Respublika, HOAI nustatytos tarifų taisyklės nėra tinkamos vartotojų apsaugos tikslui pasiekti, nes jos nei informuoja apie siūlomų kainų tinkamumą, nei leidžia jiems patikrinti, nepaisant HOAI numatytos tarifų lentelės, kokios kainos taikomos. Šios institucijos teigimu, nors remdamiesi šia tarifų lentele vartotojai gali lengviau atskirti įvairias jiems siūlomas paslaugas ir ji gali būti naudinga klasifikuojant paslaugas pagal svarbą, ji nepagrindžia įpareigojimo taikyti minimalius ir maksimalius tarifus, nustatytus pagal tą suskirstymą.

32 Ketvirta, Komisija pažymi, kad HOAI 7 straipsnio 3 ir 4 dalys, pagal kurias leidžiamas tam tikras lankstumas taikant privalomus tarifus, buvo sumanytos kaip išimtis, kurią Vokietijos teismai aiškina siaurai. Sudarius rašytinį susitarimą galima nukrypti nuo maksimalių tarifų tik tais atvejais, kai pagrindinės paslaugos yra ypatingos arba neįprastai ilgos trukmės.

33 Ji taip pat tvirtina, kad pagal HOAI 7 straipsnio 3 dalį nukrypti nuo minimalių tarifų leidžiama tik konkrečiais atvejais, kai paslaugas teikia inžinieriai, o ne architektai.

34 Pasak Komisijos, nuo minimalių tarifų leidžiančias nukrypti nuostatas Vokietijos teismai aiškina siaurai. Remdamasi *Bundesgerichtshof* (Federalinis teisingumo teismas, Vokietija) jurisprudencija, Komisija teigia, kad tiekėjas negali savo klientams perkelti savo įmonėje dėl racionalizacijos sutaupytų lėšų, jei tai lemia mažesnės už minimalius tarifus kainos nustatymą. Konkrečiai dėl 1997 m. gegužės 22 d. *Bundesgerichtshof* (Federalinis teisingumo teismas) sprendimo Komisija tvirtina, kad remiantis tuo sprendimu galima daryti išvadą, kad net ir ilgalaikio bendradarbiavimo, pagrįsto architekto ar inžinieriaus pasiūlymu, kuriame numatyti mažesni nei minimalūs tarifai, atvejis laikytinas HOAI pažeidimu, nes kiekviena sutartis turi būti vertinama atskirai. Komisija daro išvadą, kad Vokietijos sistema nėra pakankamai lanksti, kad ją būtų galima laikyti atitinkančia Sąjungos teisę.

35 Be to, Komisija, viena vertus, teigia, kad Vokietijos Federacinė Respublika nenurodė priežasčių, kodėl maksimalūs tarifai turėtų padėti panaikinti nevienodo vartotojų ir paslaugų teikėjų informuotumo apie teikiamų paslaugų kokybę skirtumą. Ši institucija daro išvadą, kad vartotojų apsaugos, susijusios su pernelyg didelių honorarų nustatymu, tikslą galima pasiekti pateikiant tinkamos informacijos klientui, kuria remdamasis šis gali įvertinti, kokia yra kaina, kurią jis turėtų mokėti, palyginti su įprastomis rinkos kainomis. Tokia priemonė būtų mažiau suvaržanti nei ta, kuri susijusi su HOAI numatyta tarifų sistema.

36 Visų pirma, Vokietijos Federacinė Respublika teigia, kad HOAI nepažeidžia nei SESV 49 straipsnio, nei Direktyvos 2006/123, nes, viena vertus, jame nustatyti minimalūs ir maksimalūs tarifai tik už pagrindines paslaugas, susijusias su teritorijų planavimu, pastatų projektavimu ir kitu specializuotu planavimu, kurių aukštos kokybės standartų garantija atitinka bendrojo intereso tikslą, o ne už konsultavimo paslaugas, dėl kurių tarifų šalys gali laisvai susitarti.

37 Kita vertus, HOAI numatyta daug išimčių, siekiant užtikrinti, kad kiekvienu atskiru atveju būtų galima susitarti dėl tinkamo honoraro, o tai atspindi aukštą šio teisės akto lankstumo laipsnį, kuris leidžia kitų Europos Sąjungos valstybių narių ūkio subjektams patekti į Vokietijos rinką veiksmingos konkurencijos sąlygomis.

38 Šiuo klausimu Vokietijos Federacinė Respublika remiasi Teisingumo Teismo jurisprudencija, visų pirma 2009 m. balandžio 28 d. Sprendimu *Komisija / Italija* (C-518/06, EU:C:2009:270), kuriame nustatyta, kad minimalūs ir maksimalūs tarifai nėra įsisteigimo laisvės ir laisvo paslaugų judėjimo apribojimai, jeigu sistemai, kuri juos numato, būdingas lankstumas, kuris leidžia tam tikrą tarifų pritaikymą pagal teikiamų paslaugų pobūdį. Šiuo atveju HOAI numato tokį lankstumą tiek minimalių, tiek maksimalių tarifų atveju.

39 Be to, ji tvirtina, kad iš 2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Ullens de Schooten* (C-268/15, EU:C:2016:874) matyti, kad vien vidaus situacijos neturėtų būti vertinamos atsižvelgiant į įsisteigimo laisvę ir Direktyvą 2006/123, nes nė viena iš jų esant tokioms situacijoms netaikytinos.

40 Beje, ta valstybė narė mano, kad Komisija nenurodė priežasčių, dėl kurių HOAI numatyti minimalūs ir maksimalūs tarifai apribotų patekimą į rinką, ir neįrodė, kad egzistuoja konkretūs įsisteigimo laisvės apribojimai. Ji tik nurodė „galimus apribojimus“ ir tik teigė, kad padėtis rinkoje yra „nesvarbi“. Šiuo klausimu ta valstybė narė remiasi Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal kurią nėra apribojimo, jei galimas priemonės įsisteigimo laisvei poveikis yra pernelyg neaiškus ir pernelyg netiesioginis, taip pat Direktyvos 2006/123 69 konstatuojamąja dalimi, kurios formuluotė iš esmės pakartoja šią jurisprudenciją. Todėl ji mano, kad šiuo atveju vertinama priemonė, kuri net nėra susijusi su patekimu į rinką, nedaro jokio konkretaus poveikio įsisteigimo laisvei ir kad Komisija nepateikė tokio poveikio įrodymų, nors jai priklauso tai padaryti.

41 Vokietijos Federacinė Respublika taip pat remiasi dokumentais, gautais iš architektų ir inžinierių profesinių organizacijų, iš kurių aišku, kad HOAI netrukdo patekti į Vokietijos rinką ir nesudaro įsisteigimo laisvės tos valstybės narės teritorijoje kliūčių.

42 Antra, subsidiariai Vokietijos Federacinė Respublika teigia, kad HOAI numatyta tarifų sistema pateisinama privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, t. y. planavimo paslaugų kokybės užtikrinimu, vartotojų apsauga, architektūros saugumu, architektūros kultūros išsaugojimu ir ekologine statyba. Šios valstybės narės teigimu, pagrindinis HOAI tikslas – užtikrinti aukštą architektų ir inžinierių paslaugų kokybės standartų lygį.

43 Vokietijos Federacinė Respublika pabrėžia, kad kokybiška planavimo paslauga atitinka tikslą apsaugoti vartotojus dviem atžvilgiais, nes ja užtikrinamas pastatų saugumas ir ja siekiama išvengti klaidų vykdant darbus, taip pat jie bus atliekami greičiau ir mažiau kainuos. Ta valstybė narė priduria, kad minimalių tarifų nustatymą remia tiek darbų vykdytojų profesinės organizacijos, tiek vartotojų asociacijos.

44 Vokietijos Federacinė Respublika ginčija Komisijos argumentą, kad aptariamas įsisteigimo laisvės apribojimas yra nepagrįstas. Visų pirma, ji tvirtina, kad pageidautina išlaikyti rinkos struktūrą, kurios pagrindas mažosios ir vidutinės įmonės, nes ji užtikrina didelį paslaugų tiekėjų skaičių ir prisideda prie konkurencijos, pagrįstos „geresnė kokybe“. Ši valstybė narė pažymi, kad Komisijos konstatavimą dėl bendrojo pajėgumų naudojimo lygio Vokietijoje gali labai iškreipti jos teritorijoje veikiančių įmonių struktūra. Ji pridūrė, kad 2014 m. *Bundesgerichtshof* (Federalinis teisingumo teismas) pripažino neteisėta tarp 2009 m. ir 2014 m. egzistavusią galimybę sudaryti susitarimą dėl statybos išlaidų.

45 Trečia, Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad minimalių tarifų nustatymas yra tinkamas siekiant užtikrinti aukštą paslaugų kokybės lygį. Šiuo klausimu ji primena, kad Teisingumo Teismas 2006 m. gruodžio 5 d. Sprendime *Cipolla ir kt.* (C-94/04 ir C-202/04, EU:C:2006:758) iš principo pripažino, kad rinkoje, kuriai būdinga ypač dideli informuotumo skirtumai tarp paslaugų teikėjų ir gavėjų, egzistuoja ryšys tarp minimalaus tarifo už paslaugų teikimą įvedimo ir jų kokybės išsaugojimo, nepaisant to, kad jis paliko nacionaliniam teismui pačiam įvertinti, ar pagrindinėje byloje šis ryšys egzistuoja ir kiek jis svarbus. Teisingumo Teismas pripažino valstybių narių diskreciją esant panašioms situacijoms, todėl negali būti reikalaujama, kad jos įrodytų priežastinį ryšį tarp paslaugos kokybės ir jos tiekimo kainos nacionalinėje rinkoje, kaip tai suprantama pagal *sine qua non* sąlygą. Ta valstybė narė paaiškino, kad, net ir nesant tokio reikalavimo, ji, priimdama HOAI, rėmėsi išsamiais minimalių ir maksimalių tarifų nustatymo tyrimais ir jų poveikiu.

46 Vokietijos Federacinės Respublikos teigimu, minimalūs ir maksimalūs tarifai yra tinkami nustatytam kokybės tikslui pasiekti, kadangi yra ryšys tarp kainos ir kokybės, nes aukštos kvalifikacijos darbuotojų didelis darbo krūvis turi poveikį kainai: ji išauga. Jeigu kaina yra mažesnė už nustatytą lygį, gali būti daroma prielaida, kad tokia kaina yra galima tik dėl žemesnio paslaugų kokybės lygio.

47 Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad Vokietijos planavimo paslaugų rinkoje egzistuoja „nepalankios atrankos“ rizika. Taigi, jeigu vartotojai nėra pakankamai informuoti ir negali suvokti kokybės skirtumų, jie sistemingai rinksis pigiausią pasiūlymą, todėl konkurencija bus grindžiama tik kainomis. Atsižvelgiant į tokį nevienodą paslaugų teikėjų ir vartotojų informuotumą, kuris susidaro dėl to, kad rinkoje yra daug paslaugų teikėjų, praktiškai išlikti konkurencingam ir gauti pelno būtų įmanoma tik teikiant žemesnės kokybės paslaugas, o tai lemtų „moralinę riziką“ arba „nepalankios atrankos“ situaciją.

48 Ta valstybė narė mano, kad teisės aktuose nustačius minimalius tarifus, kainų, kaip konkurencijos veiksnio, svarba sumažėja, o tai leidžia išvengti tokio paslaugų kokybės pablogėjimo.

49 Vokietijos Federacinė Respublika taip pat teigia, kad HOAI numatytų minimalių tarifų nustatymas neviršija to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti, ir kad nėra mažiau ribojančios priemonės, nes HOAI yra atsižvelgiama į atitinkamų paslaugų pobūdį, tokie tarifai privalomi tik planavimo paslaugoms ir nustatyta daug jų taikymo išimčių.

50 Komisijos pasiūlytos alternatyvios priemonės nebūtų tinkamos privalomiems tarifams pakeisti. Tad taisyklės, kuriomis reglamentuojama galimybė užsiimti profesine veikla, tik garantuotų, kad profesijos atstovai turėtų reikiamą kvalifikaciją, o privalomų tarifų sistema užtikrintų kokybiškų paslaugų teikimą. Iš tiesų, viena vertus, galimybė užsiimti į HOAI taikymo sritį patenkančia profesine veikla Vokietijoje nėra ribojama, nes bet kuris asmuo iš principo gali vykdyti tokią veiklą, jei jis laikosi šio teisės akto nuostatų. Kita vertus, priėmus teisės aktus, reglamentuojančius teisę verstis atitinkama profesine veikla, būtų daug labiau ribojama įsisteigimo laisvė, nei tai daroma HOAI.

51 Be to, Vokietijos Federacinė Respublika mano, kad alternatyva nustatyti taisykles dėl atsakomybės ir privalomo profesinės atsakomybės draudimo taip pat nėra įtikinama. Iš tiesų, taisyklės, susijusios su HOAI nustatytais tarifais, turėtų prevenciškai užtikrinti aukštą paslaugų kokybę, o atsakomybės ir

draudimo taisyklės, kurios taikomos tik tais atvejais, kai buvo padaryta žala, atsižvelgiant į jų pobūdį būtų netinkamos bendriesiems interesams, pavyzdžiui, statinių saugumui, architektūros kultūrai ar ekologijai, apsaugoti.

52 Komisijos siūloma alternatyva, t. y. nustatyti profesinės veiklos vykdymo taisykles, leistų pasiekti tik minimalią teikiamų paslaugų kokybę, o ne aukštus kokybės standartus, kurių siekiama aptariamu teisės aktu. Norint pasiekti nustatytą kokybės tikslą, reikėtų arba įpareigoti visus atitinkamus paslaugų teikėjus tapti profesinių organizacijų, atsakingų už teikiamų paslaugų kokybės priežiūrą, nariais, arba iš rinkos pašalinti tuos, kurie nėra tokių organizacijų nariai.

53 Galiausiai Vokietijos Federacinė Respublika ginčija alternatyvą, susijusią su įpareigojimu skelbti informaciją apie paprastai taikomas kainas, taip suteikiant duomenų apie rinkos praktiką. Ši valstybė narė mano, kad toks skelbimas neišspręs nevienodo informuotumo problemos ir netgi galėtų sustiprinti kainų „nuosmukį“.

54 Ketvirta, Vokietijos Federacinė Respublika teigia, kad maksimalūs tarifai nėra įsisteigimo laisvės kliūtis ir bet kuriuo atveju yra pagrįsti vartotojų apsauga; taip jie apsaugomi nuo pernelyg didelės naštos, susijusios su pernelyg dideliais honorarais. Be to, jie būtų tinkami nurodytiems tikslams pasiekti.

55 Vengrija, įstojusi į bylą palaikyti Vokietijos Federacinės Respublikos reikalavimų, iš esmės pritaria tos valstybės narės argumentams.

Teisingumo Teismo vertinimas

56 Visų pirma reikia išnagrinėti atitinkamą nacionalinės teisės aktą atsižvelgiant į Direktyvos 2006/123 15 straipsnį, o tada, jei reikia, šį teisės aktą išnagrinėti atsižvelgiant į SESV 49 straipsnio nuostatas.

57 Pirmiausia reikia atmesti Vokietijos vyriausybės argumentą, kad Direktyvos 2006/123 15 straipsnis netaikytinas vien vidaus situacijoms, t. y. tais atvejais, kai aplinkybės klostosi tik vienoje valstybėje narėje.

58 Iš tiesų Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad Direktyvos 2006/123 III skyriaus nuostatos, susijusios su paslaugų teikėjų įsisteigimo laisve, turi būti aiškinamos taip, kad jos taikomos ir situacijai, kurios visos reikšmingos aplinkybės susijusios tik su viena valstybe nare (2018 m. sausio 30 d. Sprendimas *X ir Visser*, C-360/15 ir C-31/16, EU:C:2018:44, 110 punktas).

59 Reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 1 dalį valstybės narės turi patikrinti, ar jų teisės sistemoje numatyti kurie nors šio straipsnio 2 dalyje išvardyti reikalavimai, ir užtikrinti, kad visi tokie reikalavimai atitiktų jo 3 dalyje nustatytas sąlygas.

60 Tos direktyvos 15 straipsnio 2 dalies g punkte nurodomi reikalavimai, pagal kuriuos paslaugų teikėjas gali vykdyti veiklą, jei laikosi minimalių ir (arba) maksimalių tarifų.

61 Iš minėto 15 straipsnio 5 ir 6 dalių matyti, kad valstybės narės gali palikti galioti ar prireikus nustatyti naujus to paties straipsnio 2 dalyje nurodyto pobūdžio reikalavimus, jeigu jie atitinka to paties straipsnio 3 dalyje numatytas sąlygas (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Rina Services ir kt.*, C-593/13, EU:C:2015:399, 33 punktą).

62 Minėtos sąlygos, susijusios, pirma, su atitinkamų reikalavimų nediskriminuojamuoju pobūdžiu – jie neturi būti tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuojantys dėl pilietybės arba, kiek tai susiję su bendrovėmis, dėl įmonės registruotos buveinės vietos, antra, su jų būtinumu, t. y. jie turi būti

pateisinami privalomuoju bendrojo intereso pagrindu, ir, trečia, su jų proporcingumu, nes minėti reikalavimai turi būti tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti; jais neturi būti reikalaujama daugiau, negu reikia tam tikslui pasiekti, o kitos, mažiau ribojančios, priemonės neleistų pasiekti tokio paties rezultato.

63 Šiuo klausimu Direktyvos 2006/123 15 straipsniu siekiama suderinti, viena vertus, valstybių narių kompetenciją priimti teisės aktus, kiek tai susiję su reikalavimais, kuriuos reikia įvertinti taikant tą straipsnį, ir, kita vertus, veiksmingą įsisteigimo laisvės įgyvendinimą.

64 Tai konkrečiai reiškia, kad nors, žinoma, valstybė narė, kuri siekia pateisinti reikalavimą, kaip tai suprantama pagal 15 straipsnį, remdamasi privalomuoju bendro intereso pagrindu, turi įrodyti, kad jos teisės aktai yra tinkami ir būtini teisėtam tikslui pasiekti, ši įrodinėjimo našta negali būti tokia didelė, kad ši valstybė narė turėtų aiškiai įrodyti, jog jokia kita galima priemonė neleidžia pasiekti šio tikslo tokiomis pačiomis sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-518/06, EU:C:2009:270, 84 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją, 2011 m. kovo 24 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija*, C-400/08, EU:C:2011:172, 123 punktą ir 2015 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Scotch Whisky Association ir kt.*, C-333/14, EU:C:2015:845, 55 punktą). Toks reikalavimas praktiškai reikštų, kad atitinkama valstybė narė netektų kompetencijos priimti teisės nuostatas atitinkamoje srityje.

65 Tai yra dar svarbiau atsižvelgiant į tai, kad, kaip nurodo Vokietijos Federacinė Respublika, valstybė narė privalo galėti pagrįsti „vertintiną reikalavimą“ privalomuoju bendrojo intereso pagrindu nuo pat šio reikalavimo nustatymo, todėl, darytina prielaida, nebūtinai turėdama praktinių įrodymų apie jo rezultatą, palyginti su rezultatais, gautais taikant kitas priemones.

66 Šiuo atveju, kadangi iš HOAI išplaukiančiais reikalavimais nustatomi minimalūs ir maksimalūs architektų ir inžinierių tarifai už planavimo paslaugas, tie reikalavimai patenka į Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 2 dalies g punkto taikymo sritį.

67 Taigi, kaip šioje nuostatoje nurodyti reikalavimai ginčijami tarifai tam, kad atitiktų šios direktyvos tikslus, privalo tenkinti tris jos 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas sąlygas: turi būti nediskriminaciniai, būtini ir proporcingi, t. y. tinkami privalomajam bendrojo intereso tikslui pasiekti (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 1 d. Sprendimo *CMVRO*, C-297/16, EU:C:2018:141, 54 punktą).

68 Dėl Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 3 dalyje nustatytos pirmosios sąlygos konstatuotina, kad šio sprendimo 66 punkte nurodyti reikalavimai nėra nei tiesiogiai, nei netiesiogiai diskriminuojantys dėl pilietybės ar, jei kalbama apie bendroves, dėl jų registruotos buveinės vietos, kaip tai apibrėžta tos nuostatos a punkte, vadinasi, ši sąlyga yra įvykdyta.

69 Dėl antrosios sąlygos Vokietijos Federacinė Respublika nurodo, kad minimaliais tarifais siekiama įgyvendinti planavimo paslaugų kokybės, vartotojų apsaugos, statinių saugos, architektūros kultūros išsaugojimo ir ekologinės statybos tikslus. Kalbant apie maksimalius tarifus, pažymėtina, kad jie skirti vartotojų apsaugai užtikrinti, garantuojant skaidrius honorarus atsižvelgiant į atitinkamas paslaugas ir išvengiant pernelyg didelių tarifų.

70 Šiuo klausimu konstatuotina, kad su darbų kokybe ir vartotojų apsauga susijusius tikslus Teisingumo Teismas pripažino privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais (šiuo klausimu žr. 2000 m. spalio 3 d. Sprendimo *Corsten*, C-58/98, EU:C:2000:527, 38 punktą; 2010 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Stoß ir kt.*, C-316/07, C-358/07–C-360/07, C-409/07 ir C-410/07, EU:C:2010:504, 74 punktą ir 2015 m. spalio 15 d. Sprendimo *Grupo Itevelesa ir kt.*, C-168/14, EU:C:2015:685, 74 punktą).

71 Dėl architektūros kultūros išsaugojimo ir ekologinės statybos tikslų pasakytina, kad jie gali būti susieti su bendresniais kultūrinio ir istorinio paveldo ar aplinkos apsaugos tikslais, kurie taip pat yra privalomieji bendrojo intereso pagrindai (šiuo klausimu žr. 1991 m. vasario 26 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-154/89, EU:C:1991:76, 17 punktą ir 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-463/01, EU:C:2004:797, 75 punktą).

72 Beje, reikėtų pažymėti, kad Direktyvos 2006/123 40 konstatuojamojoje dalyje patvirtinama, kad paslaugų gavėjų apsauga, aplinkos apsauga ir kultūros politikos tikslai yra privalomieji bendrojo intereso pagrindai.

73 Galiausiai pagal Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 3 dalyje nurodytą trečiąją sąlygą reikalaujama, kad būtų trys elementai – būtent reikalavimas turi būti tinkamas siekiamam tikslui įgyvendinti, juo neturi būti reikalaujama daugiau, negu reikia tam tikslui pasiekti, ir šio tikslo neišeina pasiekti kita mažiau ribojančia priemone.

74 Šiuo klausimu valstybė narė, kuri, kaip Vokietijos Federalinė Respublika, kad pateisintų priimtą priemonę, remiasi privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, turi pateikti konkrečių jos argumentus pagrindžiančių įrodymų (šiuo klausimu žr. 2014 m. sausio 23 d. *Sprendimo Komisija / Belgija*, C-296/12, EU:C:2014:24, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

75 Šiomis aplinkybėmis pirmiausia reikėtų pažymėti, kad, jeigu statinių saugos, architektūros kultūros išsaugojimo ir ekologinės statybos tikslų laikymasis yra tiesiogiai susijęs su planavimo darbų kokybe, tiek HOAI galėjimas atitikti šiuos tris pirmuosius tikslus, tiek jo reikalingumas jiems įgyvendinti turi būti patvirtintas, jeigu nustatoma, kad jis yra tinkamas ir būtinas šiai kokybei užtikrinti.

76 Pirmiausia, kiek tai susiję su HOAI galėjimu pasiekti nustatytus tikslus, Vokietijos Federacinė Respublika teigia, kad dėl ryšio tarp paslaugos kainos ir paslaugos kokybės minimalių tarifų nustatymas yra tinkamas įgyvendinti tikslui užtikrinti aukštą teikiamų paslaugų kokybės lygį.

77 Be to, tokių tarifų nustatymas taip pat būtų tinkamas pasiekti vartotojų apsaugos tikslui, nes taip išlyginamos nevienodo informuotumo tarp, viena vertus, architektų ir inžinierių ir, kita vertus, vartotojų pasekmės, kadangi dėl to konkurencija gali būti grindžiama tik kainomis, kai vartotojai renkasi paslaugų teikėjus vien pagal jų paslaugų kainą.

78 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad *a priori* negalima atmesti to, kad minimalaus tarifo nustatymas rinkoje, kuriai būdingas ypač didelis paslaugų teikėjų skaičius, padeda išvengti to, kad paslaugų teikėjai būtų skatinami konkuruoti, siūlydami teikti paslaugas sumažinta kaina ir kylant rizikai, jog gali suprastėti teikiamų paslaugų kokybė (šiuo klausimu žr. 2006 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Cipolla ir kt.*, C-94/04 ir C-202/04, EU:C:2006:758, 67 punktą).

79 Šiuo atveju neginčijama, kad, kaip tvirtina Vokietijos Federacinė Respublika, šioje valstybėje narėje statybos planavimo paslaugų rinkoje dalyvauja labai daug ūkio subjektų.

80 Be to, Komisija veiksmingai neužginčijo Vokietijos Federacinės Respublikos argumento, kad šiai rinkai būdingas ypač nevienodas informuotumas, nes paslaugų teikėjai turi techninių žinių, kurių dauguma jų klientų neturi, tad šiems sunku įvertinti siūlomų planavimo paslaugų kokybę.

81 Tuo remiantis darytina išvada, kad Vokietijos Federacinė Respublika įrodė, jog, atsižvelgiant į rinkos ir atitinkamų paslaugų ypatumus, gali kilti rizika, kad toje valstybėje narėje veikiantys statybos planavimo paslaugų teikėjai gali konkuruoti siūlydami paslaugas sumažintomis kainomis ar netgi panaudodami „nepalankią atranką“ pašalinti ūkio subjektus, teikiančius kokybiškas paslaugas.

82 Tokiomis aplinkybėmis minimalių tarifų nustatymas gali padėti apriboti tokią riziką, nes taip sudaromos kliūtys siūlyti paslaugas per mažomis kainomis, kad ilgainiui būtų galima užtikrinti tokių paslaugų kokybę.

83 Be to, Vokietijos Federacinė Respublika pateikė įvairius tyrimus, pagrindžiančius jos poziciją, kad tokioje kaip Vokietijos rinkoje, kuriai būdingas didelis mažų ir vidutinių įmonių skaičius, minimalių tarifų už planavimo paslaugas nustatymas gali būti tinkama priemonė siekiant užtikrinti aukštą jų kokybės lygį.

84 Tokiomis aplinkybėmis Komisijos argumento, kad kaina savaime nėra teikiamų paslaugų kokybės rodiklis, negali pakakti, kad būtų galima atmesti Vokietijos Federacinės Respublikos nurodytą riziką, t. y. jog dėl abiejų šio sprendimo 79 ir 80 punktuose paminėtų veiksnių gali suprastėti planavimo srityje teikiamų paslaugų kokybė, ir įrodyti, kad ši rizika negalėtų būti apribota priemone, kuri neleidžia siūlyti paslaugų už pernelyg mažą kainą.

85 Be to, jei Komisija kaltina Vokietijos Federacinę Respubliką neįrodžius, kad dėl minimalių tarifų panaikinimo suprastėtų kokybė, reikėtų pabrėžti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 64 ir 65 punktų, tai valstybei narei nepriklauso pateikti tokio įrodymo, ji tik turi įrodyti, kad HOAI gali reikšmingai prisidėti prie siekiamų tikslų įgyvendinimo, apribodamas riziką, jog pablogės planavimo paslaugų kokybė.

86 Šios išvados nepaneigia Komisijos argumentas, kad Vokietijos architektų paslaugų bendrasis pajėgumų panaudojimo lygis yra gerokai didesnis nei kitose valstybėse narėse, tačiau nėra požymių, kad kitose valstybėse narėse teikiamų paslaugų kokybė būtų prastesnė dėl to, kad taikoma mažesnė marža.

87 Iš tiesų Komisijos pateiktoje lentelėje nurodyta 2014 m. architektų paslaugų bendrasis pajėgumų panaudojimo lygis valstybėse narėse, tačiau Vokietijos Federacinėje Respublikoje planavimo paslaugos, kurioms taikomi minimalūs tarifai, neatskiriamos nuo konsultavimo paslaugų, kurioms jie netaikomi. Be to, ši lentelė atspindi padėtį rinkoje per vienus metus, todėl negalima daryti išvadų dėl rinkos pokyčių įvedus minimalius tarifus. Galiausiai reikėtų pažymėti, kad, kaip teigia Vokietijos Federacinė Respublika, bendrasis pajėgumų panaudojimo lygis priklauso nuo daugelio veiksnių, kaip antai įmonių struktūros, darbo jėgos sąnaudų ar naudojimosi pradinės grandies paslaugomis, o ne tik nuo konkurencinio spaudimo atitinkamoje rinkoje.

88 Iš šio sprendimo 75–87 punktuose padarytų išvadų matyti, kad minimalių tarifų už planavimo paslaugas buvimas, atsižvelgiant į Vokietijos rinkos požymius, iš esmės gali padėti užtikrinti aukštą planavimo paslaugų kokybę ir atitinkamai pasiekti Vokietijos Federacinės Respublikos nustatytus tikslus.

89 Vis dėlto reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją nacionalinės teisės aktai yra tinkami siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti, tik jeigu jais iš tikrųjų nuosekliai ir sistemingai siekiama šio tikslo (šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 10 d. Sprendimo *Hartlauer*, C-169/07, EU:C:2009:141, 55 punktą; 2015 m. spalio 15 d. Sprendimo *Grupo Itevelesa ir kt.*, C-168/14, EU:C:2015:685, 76 punktą ir 2016 m. birželio 30 d. Nutarties *Sokoll-Seebacher ir Naderhirn*, C-634/15, EU:C:2016:510, 27 punktą).

90 Šiuo atveju Komisija iš esmės teigia, kad Vokietijos teisės aktu nėra siekiama nuosekliai ir sistemingai užtikrinti aukštą planavimo paslaugų kokybės lygį, nes pats planavimo paslaugų teikimas Vokietijoje nėra rezervuotas tik asmenims, vykdantiems reglamentuojamą veiklą, todėl bet kuriuo atveju nėra jokių garantijų, kad planavimo paslaugas teiktų teikėjai, įrodę savo profesinę kompetenciją šioje srityje.

91 Šiuo klausimu Vokietijos Federacinė Respublika savo procesiniuose dokumentuose nurodė, kad nėra numatyta, jog teikti planavimo paslaugas gali tik tam tikros profesijos atstovai, kuriems taikoma privaloma priežiūra pagal profesinius teisės aktus arba ją atlieka profesinės asociacijos, nes paslaugų teikėjai, kiti nei architektai ir inžinieriai, kuriems netaikomi profesiniai teisės aktai, irgi turi teisę teikti tokias paslaugas.

92 Vadinasi, aplinkybė, kad planavimo paslaugas Vokietijoje gali teikti paslaugų teikėjai, neįrodę profesinės kompetencijos tai daryti, rodo Vokietijos teisės aktų nenuoseklumą atsižvelgiant į minimaliais tarifais siekiamą tikslą – išlaikyti aukštą planavimo paslaugų kokybės lygį. Iš tiesų, nepaisant šio sprendimo 88 punkte padarytos išvados, reikia konstatuoti, kad tokie minimalūs tarifai negali būti tinkami tokiam tikslui pasiekti, jeigu, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos informacijos, pats paslaugų, kurioms jie taikomi, teikimas nėra susietas su minimaliomis garantijomis, kuriomis būtų užtikrinama minėtų paslaugų kokybė.

93 Todėl reikia pripažinti, kad Vokietijos Federacinė Respublika neįrodė, jog HOAI numatyti minimalūs tarifai yra tinkami garantuoti, kad būtų pasiektas tikslas – užtikrinti aukštą planavimo paslaugų kokybės lygį ir vartotojų apsaugą.

94 Tačiau, kalbant apie maksimalius tarifus, pasakytina, kad jie, kaip teigia Vokietijos Federacinė Respublika, prisideda prie vartotojų apsaugos didindami paslaugų teikėjų taikomų tarifų skaidrumą ir sudarydami jiems kliūtis imti pernelyg didelius honorarus.

95 Vis dėlto, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 111 punkte, Vokietijos Federacinė Respublika nepagrindė priežasčių, dėl kurių klientams kainų už įvairių rūšių paslaugas gairių pateikimas, kurį Komisija siūlo kaip mažiau ribojančią priemonę, būtų nepakankamas, kad tas tikslas būtų pasiektas tinkamai. Iš to matyti, kad reikalavimas nustatyti maksimalius tarifus negali būti laikomas proporcingu tam tikslui.

96 Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta, matyti, kad palikusi galioti privalomus tarifus už architektų ir inžinierių planavimo paslaugas, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2006/123 15 straipsnio 1 dalį, 2 dalies g punktą ir 3 dalį.

97 Remiantis tuo, kas išdėstyta, aptariamo teisės akto nereikia nagrinėti atsižvelgiant į SESV 49 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

98 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Vokietijos Federacinės Respublikos ir pastaroji pralaimėjo bylą, ji turi padengti savo ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

99 Pagal šio reglamento 140 straipsnio 1 dalies nuostatas į bylą įstojusios valstybės narės padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Todėl Vengrija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **Palikusi galioti privalomus tarifus už architektų ir inžinierių planavimo paslaugas, Vokietijos Federacinė Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje 15 straipsnio 1 dalį, 2 dalies g punktą ir 3 dalį.**

2. **Vokietijos Federacinė Respublika padengia savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. Vengrija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.